ANUL III.—No. 839 —EDIȚIA A TREIA— DUMINECA 27 APRILIE 1897

LUMEA NOUĂ

ABONAMENTE [illegible]

UN NUMĂR 5 BANI

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRAȚIEI ROMÎNE

ANUNCIURI [illegible]

REDACȚIA BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI

ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

MĂCELURILE ȘI INCENDIURILE TURCEȘTI

—INMORMINTAREA LUI IOAN GHICA.—DEZASTRUL DIN PARIS—

NENOROCIREA DIN PARIS

Nenorocirea care a nemicit zilele acestea la Paris atîtea vieți, care a făcut să moară de moartea cea maĭ crudă atîtea femeĭ din societatea înnaltă, e menită să deștepte și pe ceĭ maĭ orbĭ apărătorĭ aĭ societățeĭ de astă-zĭ. O societate înarmată cu descoperirile științifice ale vremeĭ în care trăim; o societate care cheltuește atît cu paza siguranțeĭ publice, să nu fi luat cele maĭ simple măsurĭ de a nu face cu putință asemenea groaznică nenorocire e o societate zăpăcită, condusă de zăpăcițĭ și pungașĭ, neînstare de a se folosi de progresele științeĭ.

Trebue aceșteĭ societățĭ neapărat jertfe pentru a o nevoi să facă tot ce tehnica modernă poate spre a înlătura asemenea primejdiĭ. Auzițĭ! scînteĭ de la cinematograf aŭ dat foc! Dar de ce n'aŭ avut un rezervoriŭ de apă cu țevile trebuitoare pentru a uda la nevoie orĭ-ce parte a clădireĭ? Dar de ce nu s'aŭ îngrijit să aibă în acea ticăloasă clădire de lemn destule ușĭ pentru eșirea publiculuĭ? Necontenit și necontenit se repetă asemenea scene întristătoare. Știm arderea teatruluĭ din Viena, a Opereĭ comice din Paris și așa maĭ departe, și totu-șĭ tot maĭ trebue să avem și acest din urmă dezastru.

Acuma întîmplarea a făcut să lovească nenorocirea cu cruzime maĭ ales în fruntașele și fruntașiĭ aristocrațieĭ franceze și străine, și multe curțĭ domnitoare vor lua doliul.

Dar de cîte orĭ pînă acuma nenorocirĭ de-acestea mult maĭ groaznice n'aŭ lovit în clasa muncitoare? De cîte orĭ n'aŭ lovit în clasele de mijloc, în sărăcime?

Sînt cunoscute spăimîntătoarele explozіĭ din minele de cărbunĭ de Ostrau-Karvin, Austriea, și din atîtea altele în Germaniea, Belgiea Franțiea, Angliea și Statele-Unite ale Americeĭ! Se știe cîte miĭ de muncitorĭ aŭ găsit în asemenea catastrofe moartea cea maĭ crîncenă, cîte familiĭ aŭ rămas în ghiarele mizerieĭ!

Și totu-șĭ știința a descoperit mijloacele de a face munca în mine cu totul neprimejdioasă!

Dar cîte nenorocirĭ, cîte morțĭ înfricoșătoare, cîte schilodirĭ nu se întîmplă în fabricĭ numaĭ pentru că se lasă la o parte mijloacele de-a apăra vieața și întregimea trupuluĭ muncitorilor.

Pe marea un șir de înnecărĭ de vapoare, carĭ aŭ adus groaza în miĭ de familiĭ s'aŭ dovedit că-șĭ aŭ pricina tot în trecerea cu vedere a mijloacelor cerute de tehnică pentru asigurarea viețeĭ oamenilor!

Intîmplărĭ de felul celeĭ de la Paris sînt rarĭ; maĭ dese, aproape zilnice sînt cele pricinuite în tot felul de întreprinderĭ de lăcomiea neînfrînată a capitaliștilor!

Ar fi bine dacă jalea și mîhnirea ce umple clasele de sus, dacă descrierile ziarelor data aceasta, ar avea darul de a deschide ochiĭ claseĭ stăpînitoare asupra nenorocirilor de acest fel carĭ zilnic seceră pe muncitorĭ.

E crudă lovitură pentru orĭ ce om chiar bogat, să-țĭ vezĭ nevasta orĭ copiiĭ arșĭ de viĭ orĭ înnăbușițĭ sub picioarele mulțimeĭ nebune de frică. Dar mult maĭ sfășietoare e durerea celor carĭ pierzînd pe capul familieĭ pierd tot sprijinul și cad pradă sărăcieĭ celeĭ maĭ nemiloase, crimeĭ, desfrînăreĭ!

O mînă tainică pare că scrie pe ceriul Parisuluĭ: „Mene, Tekel, Ufarsin!“ Te-am judecat, te-am cîntărit și te-am găsit vrednic de pedeapsă!

Sculațĭ de la ospățul desfrînat al luĭ Balthazar, trezițĭ-vă fruntașĭ aĭ societățeĭ de a-zĭ! E ce-va putred și putrejunea asteĭ societățĭ se arată prin ruine, groază, moarte crîncenă!

Trezițĭ-vă și vedețĭ prăpastiea către care egoismul vostru selbatic vă mînă! Poate maĭ e încă timp!

I. Nădejde

VIRTUȚI MONARCHICE.—Istoriea e plină de virtuțĭ monarchice, începînd cu Caligula, trecînd pe la Michalache Sturdza și sfîrșind — o, dacă ar fi sfîrșitul!—cu regele și moștenitoriĭ nefericiteĭ Greciĭ de azĭ!

Părințiĭ aceștia aĭ popoarelor aŭ avut dealtmintrelea în tot-d'a-una la apogeŭ virtuțile epoceĭ lor: ceĭ maĭ fioroșĭ în vremurile de selbătăcie, asasinĭ și intrigranțĭ de geniu în vremurile de ipocrizie și lașitate ale popimeĭ, harpagonĭ fără scrupul în ideala noastră epocă de capitalism!

Ilustrul rege al Grecieĭ, care urmărea din Atena cu ocheanu luptele armateĭ greceștĭ la fruntariĭ, a atins. de sigur, virtutea supremă a veaculuĭ nostru.

Majestatea sa, a înțeles că un rege, după ce a sărăcit și nenorocit o țară, trebue să-șĭ caute norocul..... la bursă, ca orĭ-ce bancher falit.

In consecință, marele rege George, presimțind bine o victorie a Turcilor asupra Grecilor și decĭ o creștere la bursă a valorilor otomane a uzat de creditul remas Grecieĭ, s'a aprovizionat cu valorĭ otomane și afacerea i-a produs un cîștig net de *30 milioane leĭ*.

Bun și atîta pentru o familie regală, a căreĭ șef capătă crampe la inimă cînd soldațiĭ capătă gloanțele pe cîmpul de luptă și a căreĭ odrasle pleacă în războiŭ cu un regiment de cocote și infinite bateriĭ de șampanie!

Națiunile moderne însă nu sînt nicĭ regicide, nicĭ paricide—ele respectă viața regilor, a „părinților poporuluĭ“ și-ĭ lasă să speculeze la bursă pămîntul patrieĭ!

Isus n'a fost maĭ blînd și maĭ răbdător cu aceste popoare! **T.**

INTAI MAI IN STRAINATATE

Din toate unghiurile lumeĭ unde există organizația capitalistă, ne vin știrile cele maĭ îmbucurătoare relative la serbarea luĭ întîiŭ Maiŭ.

De și în maĭ toate părțile vremea era saŭ urîtă saŭ nehotărîtă, de și era zi de lucru, ba ce e maĭ mult zi de plată a salariilor, totu-șĭ miĭ, zecĭ de miĭ, sute de miĭ de lucrătorĭ aŭ manifestat în întreaga lume că sînt conștiențĭ de rolul lor, și-aŭ măsurat forțele și-aŭ constatat pretutindenĭ o sporire însemnată și foarte semnificativă.

Pretutindenĭ s'aŭ ținut numeroase întrunirĭ în care s'a insistat asupra caracteruluĭ internațional al serbăreĭ, întărind sentimentul de solidaritate între muncitorĭ și s'aŭ desfășurat stindardele revendicărilor imediate ale social-democrațieĭ.

Afară de micĭ incidente de puțină importanță, pretutindenĭ manifestația atît de revoluționară prin țelul eĭ, a fost pacinică, liniștită, impozantă, cum se cuvine sa fie o mișcare care pe lîngă forța convigereĭ și a număruluĭ are prudența înțelepciuneĭ.

De sigur că nu pe placul polițieĭ aŭ fost acestea, de sigur că ea pîndea orĭ-ce neînțelegere, orĭ-ce altercație, pentru a-ĭ da prin intervenția eĭ proporțiĭ considerabile și a găsi prilejul unor măsurĭ extraexcepționale, dar anĭ întregĭ de continuă propagandă în care se recomandă tot-de-a-una atitudinea cea maĭ pacinică aŭ știut să menție pe lucrătorĭ în calea legalitățeĭ, dejucînd pretutindenĭ planurile guvernanților.

Tăiațĭ copiĭ la răboj! De opt orĭ zi'ntîiŭ de Maiŭ a adunat sub steagul roșu armata mereŭ sporindă a lucrătorilor social-democrațĭ. Mult nu maĭ poate trece pînă ce toată muncitorimea din lume se va strînge sub drapelul mîntuireĭ și liberînd omenirea va face din întîiŭ Maiŭ cea maĭ splendidă sărbătoare istorică!

Franc.

NENOROCIRILE GRECIEI

Presa ciocoiască din țară a găsit explicația nenorocirilor Grecieĭ.

Nenorocirile sînt produse de «demagogiĭ din Atena» și de «instituțiile improprĭ națiuneĭ elene», citește: sufragiul universal! Războiul a fost dictat de mulțimea inconștientă, de canalia de stradă — și rezultatele funeste trebue să slujească de pildă națiunilor micĭ.

Așa crede presa ciocoimeĭ romîne.

Lumea toată știe însă bine că virtuoasa și curagioasa dinastie grecească a adus Grecia în starea de azĭ.

Lumea toată știe că «demagogiĭ» și sufragiul universal, strada, a intervenit numaĭ după ce dinastia regală și Camarila eĭ aŭ nenorocit țara și eraŭ gata s'o tîrască în genunchĭ, în pulbere, să cează o pace oneroasă Turcieĭ.

A intervenit «canalia de stradă», sufragiul universal, ca să facă posibilă o pace onorabilă, să salveze cinstea uneĭ națiunĭ întregĭ!

Și să fie sigurĭ ciocoiĭ din Romînia că pe viitor, cu atît maĭ mult, „canalia de stradă“ din Grecia va lua asupră-șĭ destinele patrieĭ și nu le va lăsa în mîinile trădătoare ale celor ce le-aŭ avut pînă azĭ.

Națiunile micĭ să imiteze «canalia de stradă» din Atena!

UN INTERVIEV C'UN PAȘA

Cine-ĭ Grumbckow-Pașa?— Criminalĭ înnarmațĭ.—Luarea Larisseĭ—Albanejiĭ cu fesul alb

Grumbexow-pașa e un german în serviciul Turcieĭ, ca inspector de artilerie, a intrat cel întîiŭ în Larisa cu cavalerie și artilerie (1250 de oamenĭ). Corespondentul ziaruluĭ *Neue Fr. Presse*, l'a interviewat asupra războiuluĭ.

Iata cite-va declarațiĭ importante:

După lupta de la Meluna, armata greacă s'a retras ca și cum ar fi pierdut o bătălie serioasă.

Grecii, la plecare, aŭ înnarmat 400 de criminalĭ, dar artileria turcească i-a adus la ordine și i-a pus pe fugă.

Musulmanii aŭ avut mult de suferit de la criminalii înnarmațĭ de Grecĭ.

Luarea Larisseĭ n'a costat pe Turcĭ nicĭ un om. *Și totu-șĭ cele treĭ căĭ între două rîurĭ eraŭ desăvîrșit întărite cu redute.* ***Dar greciĭ aŭ luat tunurile și-aŭ plecat.***

Sus pe zidurile de piatră, eraŭ șase tunurĭ Krupp de 12 centimetri calibru, carĭ ar fi nimicit călărimea luĭ Grumbckow, dacă ar fi fost servite de 60 de artileriștĭ.

***

Pașa aduce laudă multă eroismuluĭ Albanejilor, carĭ fără nicĭ o teamă înfruntă toate primejdiile. *Albanejii mahometanĭ cu fesurile lor albe, sînt groaza grecilor.*

Actualmente Grumbckow-Pașa e la Constantinopol.

AGONIA UNEI DINASTII

Republica greacă. — Pe cîmpul de războiŭ. — Sfîrșitul.

«De treĭ-zecĭ de anĭ te hrănim, rege George de treĭ-zecĭ de anĭ te-am urcat pe umerele noastre, te-am făcut regele celeĭ maĭ slăvite țărĭ din lume! *Din locotenent de marină al Danemarceĭ te-am făcut regele nostru! Ce ne-aĭ dat în schimb?*» Așa întreabă un ziar din Atena pe rege, și cu drept cuvînt.

«*Bărbatul meŭ murĭ la Mati în războiŭ, al tăŭ petrece în desfrînărĭ la Larissa*» a zis o femee din popor apucînd de piept pe Sofia, soția prințuluĭ moștenitor Constantin.

Și cu drept cuvînt. Căcĭ statul major de dobitocĭ și idioțĭ și l'a alcătuit prințul moștenitor din tovarășiĭ de bețiĭ și crailîcurĭ!

«Rana mă doare orĭ nu mă doare, va trece iea, dar nu va trece durerea ce mi-a făcut-o pușlamaua de prinț moștenitor» a răspuns un rănit regineĭ Grecieĭ, care într'un spital din Atena îl întreba pe soldatul rănit dacă îl doare rana primită în războiŭ. Și-a avut drept soldatul. A leșinat regina? Treaba eĭ să fi deschis ochiĭ la vreme!

Astea sînt semne că nu numaĭ mulțimea furioasă, dar chiar soldațiĭ și femeile sînt contra dinastieĭ și pentru republică. *Va fi și aceasta un cîștig!*

Pe cîmpul de războiŭ

Turciĭ și Greciĭ aŭ condus războiul ca orbiĭ. Turcia și-a perdut orĭ ce vază față cu Europa, căcĭ nenorocirea de la 1877-98 n'a învățat'o minte. După toțĭ specialiștiĭ, o armată europeană, maĭ mică de cît a Grecieĭ ar fi sfărîmat pînă acum pe Turcĭ, așa de incapabil s'aŭ arătat ofițeriĭ lor: moleșițĭ de desfrînărĭ și cu desăvîrșire lipsițĭ de cultură. Din partea lor și statul major grecesc a făcut atîtea neghiobiĭ în cît, dacă nu aveaŭ a face cu un uriaș ca număr, dar tembel ca minte și pricepere, de mult ar fi fost Turciĭ în Atena. La Farsala, la Aivali și la Velestinos aŭ făcut Greciĭ minunĭ de vitejie, dar ce folos! A trebuit să se retragă la Domoko și Almyros și între corpul central de la Domoko și cel de la Almyros nu maĭ e cu putință unirea! Doar dacă Smolenski va pleca cu oastea pe mare la Atena saŭ la Stilida de unde să plece la Lamia (Zeituni) și-apoĭ la Domoko!

Sfîrșitul

Orĭ cum sfîrșitul e aproape de tot. Cum a zis un general austriac numaĭ o minune poate scăpa pe Grecĭ. Și minunea aceasta e o victorie la Domoko. Lucrul e cu putință, dar nu prea de crezut.

In orĭ-ce caz Greciĭ vor plăti scump lecția că nu trebuie să se încreazâ în boierĭ, în fiiĭ danienilor, întru carĭ nu e mîntuire. Prea mult saŭ interesat de treburile bănești, de interesele personale și prea aŭ lăsat dezvoltarea industrieĭ, tehniceĭ armelor, armateĭ pe sama unor specialiștĭ, carĭ pe cîmpul de războĭ s'aŭ dovedit niște pușlamale ca și capul statuluĭ major.

Virtus.

Guvernamentaliĭ și gruparea Aurelianistă

Frica guvernamentalilor.—Incercărĭ de împacare —Ce vor face?

Vestea uneĭ alianțe ofensive a d-lor Aurelian și Stătescu, a produs o frică îngrozitoare între guvernamentalĭ.

Această alianță ar da lovitura cea maĭ puternică guvernuluĭ și l'ar discredita cu desăvîrșire în fața țăreĭ.

In adevăr, ce prestigiŭ maĭ poate avea un guvern care se pretinde expresia unuĭ partid, fără sprijinul celor maĭ cu vază oamenĭ din partid? Chiar dacă am presupune că d. Sturdza este esența înțelepciuneĭ și a tactuluĭ politic, încă n'am putea crede că ar fi în stare să guverneze fără concursul și sfatul unor oamenĭ ca d-niĭ Aurelian, Stătescu, Lascar, Costinescu, etc.

Cu atît maĭ penibilă e soarta guvernuluĭ acum cînd aceste recunoscute căpeteniĭ ale partiduluĭ liberal nu numaĭ că nu-l ajută, dar unesc glasurile lor cu glasul îndestul de puternic al remulțumiților de tot soiul pentru a-l doborî.

Ințelege dar orĭ cine spaima guvernamentalilor carĭ se văd părăsițĭ și atacațĭ din toate părțile.

***

D. Sturdza în primul moment nădăjduia că indiferența d-luĭ Aurelian și prea marea modestie a d-luĭ Stătescu nu înseamnă de cît o supărare trecătoare.

Dar îndată ce văzu că se îngroașă gluma și că zvonul de o alianță între actualul președinte al senatuluĭ și fostul șef al cabinetuluĭ devine din ce în ce un fapt pozitiv, atuncĭ se hotărî să întrebuințeze vechiul sistem, al tratativelor *de împăcare.*

Nenorocire însă că condițiile eraŭ atît de grele, atît de nimicitoare pentru ambiția „șefuluĭ“ și maĭ ales a „tinerilor“ săĭ colegi încît înțelegere nu s'a putut stabili Și toate încercările sale de maĭ tîrziŭ aŭ avut acela-șĭ rezultat.

***

Acum d. Sturdza vede greutatea. In vreme ce situația sa devine tot maĭ critică, numărul nemulțumiților crește și îngroașe rîndurile d-lor Aurelian și Stătescu Pe de altă parte e vorba de o înțelegere între aceștia și dușmanul de moarte al d-luĭ Sturdza, d. Fleva, și drept culme gruparea Aurelianistă pune la cale apariția unuĭ mare ziar care să exprime vederile grupuluĭ.

Sturdziștiĭ pierzînd orĭ ce speranțe de a maĭ ajunge la vre-o împăcare se pregătesc să înfrunte furtuna. Pentru aceasta se zice ca aŭ de gînd sa scoată și eĭ un mare ziar cu un capital de 150,000 leĭ, care sa facă față ziaruluĭ grupareĭ Aurelianiste.

Pe de altă parte Sturdziștiĭ aŭ mare încredere în sprijinul regeluĭ. Cu acest sprijin eĭ nadjăduesc să iasă și din această încurcătură.

Dor

LEO

IN RUSIA?

Acum cîțĭ-va anĭ un jurnal rus dădu la iveală o întîmplare mișcătoare pe care am să v'o istorisesc. Poliția unuia din orașele imperiuluĭ autocratic—nu-mĭ maĭ amintesc care—pusese mîna pe mîna pe o «bună pradă». Era vorba de o asociație de «hoțĭ», țăranĭ nenorocițĭ exploatațĭ de stăpînul lor, carĭ, înaintea dilemeĭ care li se impunea: să moară de foame saŭ să fure, preferară să se oprească la a doua hotărîre și găsiră, în jefuirea moșiilor și a castelelor ne-locuite de proprietarĭ, ușurarea mizerieĭ lor. Dar o imprudență a unuia dintr'înșiĭ aduse după sine intervenția jandarmerieĭ, și peste o sută de țăranĭ fură surprinșĭ și dușĭ la închisoarea din orașul vecin. Această închisoare—odaia principală a unuĭ castel vechiŭ maĭ mult saŭ maĭ puțin potrivit pentru noua sa destinație—servea de ordinar de culcuș pentru *mujik-iĭ* bețĭ.

Putețĭ ușor să înțelegețĭ din acestea că sala era prea mică pentru «banda de răŭ-făcătorĭ», pe care foametea îĭ aduce acĭ. Și, nu numaĭ închisoarea era prea strîmtă prin ea însă-șĭ, dar aierul de afară venea într'o cîtime foarte mică prin unica ferăstruică făcută într'unul din ziduri. Totu-șĭ nu se putea sta la îndoială, acesta era singurul local din oraș în care prinșiĭ ar fi putut să *petreacă* noaptea așa fel în cît d-niĭ polițiștĭ să nu fie silițĭ să exercite o supraveghere prea obositoare. Și la urma urmelor, eraŭ eĭ obligațĭ să aibă grijă de niște zvînturațĭ.... niște hoțĭ... de niște țăranĭ? Ba aceștia trebuiaŭ să se socotească și fericițĭ că n'aŭ fost spînzurațĭ pur și simplu, imediat după arestarea lor. Conștiința polițiștilor era decĭ liniștită și nenorociții fură îngrămădițĭ uniĭ peste alțĭ între ceĭ patru pereți aĭ închisoareĭ. In urmă, se poate prevedea ce s'a întîmplat. După cîte-va ceasurĭ, aierul care umplea sala era în întregime stricat de respirarea acestor o sută de pieptŭrĭ.

O atmosferă greoaie, otrăvită, se lăsă, injectînd de sînge ochiĭ acestor nenorocițĭ carĭ crezuseră că aŭ dreptul de a trăi. și scoțînd tutulor gemete spăimîntătoare. Moartea li se anunță, o moarte oribilă, un chin groaznic. După o clipă de tristă descurajare și de deznădejde, în curînd instinctul de conservare învînse. Era acĭ, în peretele din stînga, o deschidere, prin care putea trece acest aier care le lipsea; deschiderea era strîmtă, e adevărat, și numaĭ cîtor-va gurĭ privilegiate le era îngăduit să se întinză înainte pentru a înghiți cu lăcomie, cum se înghite un oŭ proaspăt, elementul bine-făcător pe care-l reclama plămînii.

Atuncĭ, în întunecimea adîncă a aceșteĭ închisorĭ, începu o luptă îngrozitoare, infernală, pentru a ajunge la fereastră. Prietenie, dragoste, iubire părintească, totul a fost călcat în picioare în momentul aceasta suprem; nu se maĭ cunoșteaŭ frate, fiŭ, tată, nevastă..... Ce eraŭ toate acestea cînd fie-care să gîndea numaĭ să respire, să trăiască? Ceĭ maĭ tarĭ striveaŭ cu picioarele pe ceĭ maĭ slabĭ; se zugrumaŭ uniĭ pe alțĭ fără milă, se rupeaŭ în bucățĭ; era o oribilă luptă de fiare înverșunate, lăsînd în urma lor trupurĭ carĭ se maĭ zbăteaŭ, zdrobite, năzuind toțĭ spre acelaș punct, slab luminat, la stînga, în mijlocul ziduluĭ.

Nu mă simt în stare să descriu ororile, al căror teatru a fost temnița aceasta întunecoasă. Mi-ajunge să vă zic că a doua zi dimineața, cînd sosiră jandarmiĭ, nu maĭ găsiră de cît o grămadă de leșurĭ însîngerate și, suițĭ de asupra, treĭ oamenĭ viĭ, prostițĭ, nebunĭ pentru tot-d'a-una, cu ochiĭ ficșĭ privind fără să vadă, dar totu-șĭ instinctiv ținînd gura mare deschisă spre aerul curat care venea prin fereastră.

***

Amintindu-mĭ această teribilă dramă, gîndirea mi-se oprește, fără să vreaŭ, asupra societățeĭ noastre capitaliste. N'are ea, într'adevăr, numeroase puncte de asemănare cu acest episod sinistru al istorieĭ polițiste rusești?

Ce e lumea noastră, dacă nu o temniță, în care fie-care luptă, zugrumă, zdrobește; în care ruina unuia produce bogăția celuĭ-l'alt; în care concurența creiază zilnic crize și falimente; în care clasa capitalistă traește din mizeria, din suferințile, din agonia proletariatuluĭ; în care muncitoriĭ sînt osîndițĭ să ia pîinea din gura tovarășilor lor, fraților lor, din gura părinților lor; în care copiiĭ și nevestele gonesc din fabrică pe tatăl și pe bărbatul lor [1] carĭ costă maĭ scump; în care hoția, infanti-

[1] De pildă, e de neuitat pentru acela care, maĭ ales la Gand, a avut curiozitatea să se așeze la poarta uneia din numeroasele țesătoriĭ, la ora eșireĭ, faptul de a vedea defilînd o mulțime de tinere lucrătoare, de femeĭ și de copiĭ, și de a găsi în mijlocul lor numaĭ cîțĭ-va bărbațĭ

cidul moartea de foame, (2) sint «fapte diverse» zilnice, carĭ trec neobservate?

Şi aerul care lipsea nenorociţilor arestaţĭ, îngropaţĭ de viĭ în temniţă, nu există în belşug în spaţiŭ? Nu maĭ era aer pentru toţĭ, de aŭ fost cufundaţĭ oare-şi cum invid aceste victime ale fondalităţeĭ ruseştĭ? Nu. Toţĭ pot să se bucure de dînsul în măsura trebuinţelor lor.

Tot aşa e şi cu acest «aier» economic, care se numeşte produsule pămîntuluĭ şi ale industrieĭ. Magazinele şi depozitele abundă de mărfurĭ; uzinele varsă în torente articole de tot felul şi maşinizmul industrial se perfecţionează intr'una.

Pămîntul, cu toată exploatarea sa defectoasă şi cultura sa antiştiinţifică, furnizează secerişurĭ bogate, iar progresele îndeplinite în locomoţiune, pe apă şi pe uscat, pun naţiunile la adăpost de orĭ-ce foamete neprevăzută, îngăduind să se compenseze zgîrcenia soluluĭ, prin transportul produselor din teritoriile privilegiate—şi cîte nu sînt nicĭ azĭ întrebuinţate?—spre ţările maĭ puţin fertile.

Dar, în temniţa rusească era numaĭ o fereastră strimtă ca să dea trecere aieruluĭ binie-făcător care umple atmosfera în aşa cantitate în cît toţĭ pot să respire fără măsură. In organizaţia noastră capitalistă, găsim această blestemată fereastră care opreşte libera circulare a bogăţieĭ sociale: *aceasta-ĭ proprietatea individuală a mijloacelor de producţie.*

Vouă, proletarĭ, vă e încredinţată misiunea istorică de a lărgi această fereastră, transformînd proprietatea individuală în proprietate colectivă; aşa în cît produsele, eşite din mîinele voastre, să vă revie în întregime; aşa în cît sporirea producţieĭ să n'aibă de corolar o scădere a consumaţieĭ muncitoare; aşa în cît maşinizmul, în îmbunătăţirile sale, departe de a fi o obîrşie a lipseĭ de lucru, a desproprietăriseĭ, a crizelor regulare de scoborîre a salariilor, să-şi urmeze menirea sa firească, să aibă de urmare unică de a uşura şi de a împuţina munca, de a intensifica producţia şi ast-fel de a realiza dreptul la lene, de a îngădui tutulor să se dea ştiinţeĭ şi artelor, urmînd dispoziţia fireĭ lor.

Proletarĭ, voĭ aveţĭ la îndemîna voastră, pîrghiile carĭ, materialmente vorbind, lipseaŭ întemniţaţilor ruşĭ pentru dărămarea zidurilor închisoareĭ. Aceste pîrghiĭ istorice sînt: organizaţia sindicală şi lupta politică de clasă, temeliile revoluţieĭ sociale care va pune capăt proprietăţeĭ burgheze.

Trad. de **Saşca**

AL IV-LEA CONGRES
AL
Social-Democraţieĭ din Romînia

Ziua de 16 Aprilie

III

Şedinţa se deschide la ora 9 dimineaţa sub preşedinţia prieteneĭ Sofia Nădejde.

După ce se face apelul nominal, se citesc următoarele telegrame de aderare şi felicitare:

Din Constanţa:

Salut al IV-lea congres social-democrat. Trăiască partidul muncitorilor!

I. C. Atanasiu

Din New-York:

Salutăm congresul socialist.

Clubul socialist *Dr. Slincă*

Din Bacăŭ:

Muncitoriĭ din Bacăŭ salută al IV-lea congres al social-democraţieĭ din Romînia şi-ĭ doreşte izbîndă.

Trăiască partidul social-democrat! Trăiască muncitorimea internaţională!

Comitetul executiv al clubuluĭ

Din Galaţĭ:

Imposibil să viŭ. Doresc din suflet congresuluĭ muncă spornică. Trăiască partidul muncitorilor!

Deodat Ţăranu

Din Iaşĭ:

Locuitoriĭ din com. Bădenĭ salută cu bucurie al IV-lea congres al social-democraţieĭ din Romînia. Trăiască parlamentul proletariatuluĭ! Trăiască internaţionala!

Mardare

Din Piteştĭ:

Clubul social-democrat salută al IV-lea congres al partiduluĭ socialist şi trimite pe prietenul Achil Ioanid ca delegat. Trăiască social-democraţia din Romînia.

Comitetul executiv

Din Belgrad

Felicitările noastre frăţeştĭ şi socialiste. Trăiască muncitoriĭ romînĭ! Trăiască dezrobirea muncitorilor!

Gazeta muncitorilor

Din Viena:

Urăm congresuluĭ vostru cel maĭ desăvîrşit succes. Solidaritate frăţească!

p. social-democraţia Austriacă
Popp, Adler

Din Sofia:

Socialiştiĭ Bulgarĭ salută din inemă pe fraţiĭ lor Romînĭ întruniţĭ în al IV-lea congres. In timp ce guvernele noastre naţionale respective se duşmănesc, noĭ ridicăm sus solidaritatea frăţească strigînd: Trăiască socialismul internaţional!

Comitetul central

Din Budapesta

Cu ocazia discuţiilor voastre vă trimetem un întreit: Trăiască.

Social-democraţia ungară

Biuroul fixează ordinea de zi.

I. Nădejde face dare de seamă a finanţelor partiduluĭ.

Niculescu citeşte bilanţul veniturilor şi cheltuelilor partiduluĭ şi a ziaruluĭ *Lumea Nouă.*

Morţun spune că bilanţul este întocmit în chip greşit şi atrage atenţia comisieĭ de verificare, care se va alege.

Se procede la alegerea comisiuneĭ de verificare şi se aleg, prin vot secret: *M. O. Tanu, Niculescu, Morţun, Radovicĭ şi Ioanid.*

Al doilea punct la ordinea zileĭ e *Intemeierea tipografieĭ ziaruluĭ* Lumea Nouă.

Al. Georgescu citeşte raportul comisiuneĭ iniţiatoare şi socotelile tipografieĭ.

Edelstein cere cîte-va lămurirĭ.

Schulder vorbeşte despre originea impură a celor 685 leĭ 35 banĭ donaţĭ tipografieĭ de către desfiinţatul sindicat al reporterilor — arătînd că 500 leĭ din acest fond aŭ fost donaţĭ de mitropolitul Ghenadie — sumă care n'ar trebui primită pentru întemeierea uneĭ gazete socialiste.

Radovicĭ. Sînd lăudabile sentimentele iniţiatorilor. Tin însă să întreb de ce nu s'a găsit trecut în raport că tipografia e a partiduluĭ?

Infiinţarea tipografieĭ ar trebui să intereseze maĭ de aproape pe consiliul general, care e dator să supravegheze asupra moduluĭ cum se strîng fondurile tipografieĭ.

Pe viitor, să nu se maĭ lanseze liste de supscripţie, iar dacă se lansează ele să purceadă de la consiliul general şi cu aprobarea acestuia, căcĭ s'a constatat că din 20 liste de supscripţie 15 nu s'aŭ înapoiat încă. Unde sînt?

Din punctul de vedere juridic, întreb: a cuĭ va fi tipografia?— considerînd că fie-care dintre iniţiatorĭ se poate crede cu drept cuvînt proprietarul tipografieĭ. Pentru a nu da naştere maĭ tîrziu la neînţelegerĭ şi procese, socot că trebue să se hotărască, maĭ curînd saŭ maĭ tîrziu, cine e proprietarul tipografieĭ.— In consecinţă, gîndesc că am fost prea aspri cu unĭ membri aĭ partiduluĭ, — de pildă cu Mille.

Nădejde. Noĭ, membri aĭ partideĭ, am crezut că, fondîndu-se o mică tipografie —cu 6—7 miĭ de leĭ— pentru tipărirea ziaruluĭ şi a broşurilor, ar fi un mare folos pentru social-democraţia Romînă.

Pentru asta cred că nu trebuesc împedecate iniţiativile particulare ci toate elementele să fie chemate a-şĭ da prinosul lor. — Cînd va fi tipografia gata, să se dea în seama consiliuluĭ general. Congresul însă va face cum va crede de cuviinţă. Să se ştie însă că nouă, consiliuluĭ nu ni s'a cerut oficial aprobarea pentru întemeerea tipografieĭ

Pascu Carovicĭ. Procedarea înfiinţăreĭ tipografieĭ a fost greşită, căcĭ iniţiativa n'a fost luată nicĭ de clubul muncitorilor, nicĭ de consiliul general. Să ţinem seamă că această greşală corespunde cu greşala d-luĭ Mille.

Iniţiatoriĭ eraŭ datorĭ să ceară autorizaţiune de la consiliul general, căcĭ alt-fel se pot strînge banĭ pentru una şi a se întrebuinţa pentru alta.

Ţăranu. Ţin să răspund luĭ Schulder. Aceĭ 500 leĭ sînt daţĭ de societatea reporterilor, pe carĭ ĭ considerăm oamenĭ cinstiţĭ.

Noĭ nu trebue să ne gîndim la izvorul maĭ mult saŭ maĭ puţin infect de unde aŭ purces aceĭ banĭ, căcĭ dacă ar fi aşa, atuncĭ banul ar trebui despreţuit de socialiştĭ ca un ce burghez şi infect. De unde sînt 1000 leĭ, pe care i-am adus eŭ la *Lumea Nouă?* Nu sînt oare eĭ de la tatăl meŭ, un burghez ca orĭ-care altul? Dacă am admite părerea luĭ Schulder, *Lumea Nouă* n'ar fi trebuit să primească aceştĭ banĭ...

Prietenul Radovicĭ a întrebat: a cuĭ e tipografia? La rîndul meŭ întreb: a cuĭ e *Lumea Nouă? Lumea Nouă* e a partiduluĭ social-democrat din Romînia, şi prin urmare şi tipografia ziaruluĭ va fi tot a aceluia-şĭ partid.

Iache Georgescu. Prin înfiinţarea tipografieĭ, iniţiatoriĭ n'aŭ avut intenţia să dea un vot de blam consiliuluĭ general — şi aceasta cu atît maĭ mult cu cît unul din iniţiatorĭ făcea parte din consiliul general.

S'a zis că chestia tipografieĭ e acelaşĭ lucru ca şi cazul d-luĭ Mille! Socot însă că nu e aşa, de oare-ce d. Mille n'a recunoscut hotărîrile congresuluĭ, cînd a cumpărat *Adevărul*. De aceea fac apel să daţĭ aprobarea d-voastră iniţiatorilor pentru înfiinţarea tipografieĭ.

Buzdugan arată necesitatea tipografieĭ ziaruluĭ *Lumea Nouă* şi dovedeşte că ziarul este singurul mijloc prin care s'ar întemeia nouĭ organizaţiĭ şi s'ar asigura traiul celor existente.

Iniţiativa individuală e bună, cît se poate de lăudat, cînd e pentru binele partiduluĭ. Propune congresuluĭ aprobarea actuluĭ iniţiatorilor tipografieĭ.

Edelstein întreabă cîte miĭ vor maĭ trebui pînă cînd se va putea întemeia tipografia. Crede că tipografia ziaruluĭ *Lumea Nouă* va costa maĭ mult pe partid de cît îl costă acum cheltuelile pentru tipografie — şi aceasta pentru cuvîntul că *mica* noastră tipografie nu va putea ţine piept cu atelierile marĭ tipografice din Capitală.

Al. Georgescu spune că, citind în congres darea de seamă a tipografieĭ, dovedeşte tocmaĭ că nu fuge de controlul partiduluĭ, ci din contra cere ca de acum înainte tipografia să fie supusă unuĭ minuţios control.

Dovedeşte că Schulder n'a avut dreptate şi cere să se voteze propunerea Buzdugan.

După o scurtă discuţie între Morţun şi Nădejde, privitoare la punerea stampileĭ consiliuluĭ general pe listele de subscripţie lansate pentru tipografie, —

Petrovicĭ spune că nu trebue să ne gîndim de unde aŭ venit baniĭ. Ar fi putut veni eĭ nu numaĭ de la Mitropolit, ci chiar de la Isus. Ce ne pasă nouă de unde aŭ venit? Noĭ trebue să ne gîndim la sprijinul pe care trebue să-l dăm unul altuia. Şi dacă uniĭ s'aŭ abătut din calea adevărată, asta-ĭ o dovadă ca „nu toate muştile fac miere".

Radovicĭ zice că nimenĭ nu aduce învinuirĭ consiliuluĭ general. Protestează împotriva moduluĭ de a se justifica: „dacă suntem vinovaţĭ, să ne pedepsiţĭ".

Nimic nu poate să fie maĭ interesant pentru congres de cît cum s'a condus partidul în ultimiĭ 2 anĭ. Chestiile de teorie vin pe planul al doilea şi ar fi o utopie dacă am crede că ele se pot discuta şi rezolva intr'un congres.

Asupra tipografieĭ ziceam că recunosc că intenţia iniţiatorilor e lăudabilă, însă ţin să întreb dacă consiliul general a ştiut saŭ nu despre aceasta. Trebue apoĭ să se judece chestia din punctul de vedere juridic şi anume ce trebue să facem ca tipografia să fie a partiduluĭ. E drept jurnalul e al partiduluĭ, însă cîte greutăţĭ întîmpină! Iniţiatoriĭ tipografieĭ ar fi trebuit să supună planul lor aprobăreĭ consiliuluĭ general.

Sfîrşind, Radovicĭ depune la biroŭ următoarea moţiune:

«Congresul ascultînd raportul grupuluĭ care a luat iniţiativa înfiinţăreĭ uneĭ tipografiĭ pentru ziarul partiduluĭ şi recunoscînd de alt-fel bunele sale intenţiunĭ, însărcinează pe viitorul consiliŭ general să studieze afacerea din punctul de vedere juridic pentru stabilirea proprietăţeĭ, să primească de la acel comitet materialul deja cumpărat şi baniĭ remaşĭ în cassă, fiind adunaţĭ maĭ cu seamă de la membriĭ partiduluĭ. Cu acest prilej Congresul atrage atenţia consiliuluĭ general ca pe viitor să supravegheze maĭ de aproape emiterea listelor de subscripţie».

Morţun. Să nu se maĭ vadă totul în negru; n'o luaţĭ vrăjmăşeşte. Totul să meargă într'o deplină învoire sub conducerea consiliuluĭ general, care formează statul major al partiduluĭ. Sprijină moţiunea Radovicĭ

Moţiunea se primeşte.

Se aprobă propunerea ca toate hotărîrile şi actele consiliuluĭ general să se treacă în procesele sale verbale.

Se propune înfiinţarea uneĭ comisiĭ de control compusă din treĭ membri, care să controleze orĭ-cînd va crede de cuviinţă veniturile şi cheltuelile partiduluĭ şi ale organizaţiunilor afiliate la partid.

După o discuţiune la care iaŭ parte Al. Georgescu, C. Niculescu, I. Nădejde şi V. G. Morţun, continuarea dezbaterilor asupra acesteĭ chestiĭ se amînă pentru după prînz.

Şedinţa se ridică la ora 12.

Va urma.

INFORMAŢIUNI

—«Era Noua» şi 8 ore de lucru—

Foaia junimistă de la Iaşĭ, *Era Nouă* de sub direcţia d-luĭ Ph. O. Missir, unul din puţiniĭ oamenĭ în adevăr inteligenţĭ din „Junime", publică în ultimu-ĭ număr, sub iniţiala *B.* un articol despre: *Lucru şi repaus.*

Iată *preceptele* la carĭ ajunge autorul articoluluĭ:

1). Limitarea orelor de lucru este necesară pentru toţĭ lucrătoriĭ, *lucrul trebue să fie proporţional cu intensitatea, durată şi insalubritatea munceĭ.*

2). In industriile marĭ, ca de exemplu în mine, durata lucruluĭ trebue să fie *numaĭ de 8 ore pe zi.*

3). Omul civilisat, orĭ care ar fi condiţiunea luĭ socială, are drept nu numaĭ la 7 ore de somn în termenĭ mediĭ, dar încă la un timp suficient pentru ingrijirile sale higienice şi naturale; nu trebue să mănînce grăbit, trebue să aibă timp pentru a'şĭ îngriji corpul, şi chiar pentru aşĭ putea cultiva spiritul prin recreaţiunĭ intelectuale, ridicîndu-şĭ sentimentele sufletuluĭ prin executarea datoriilor luĭ de om către familie, societate şi patrie.

Numaĭ în aceste condiţiunĭ, limitînd lucrul şi avînd un repaus suficient şi bine dirijat, societatea va putea beneficia cît se poate maĭ mult de cetăţeniĭ, de la care are dreptul de a aştepta prosperitatea naţiunilor, pacea socială şi fraternitatea universală».

Nicĭ că se poate maĭ frumos lucru din partea foaeĭ junimişte din Iaşĭ.

O întrebare însă: rămîn aceste pentru *Era Nouă* simple *precepte*, saŭ sînt, cel puţin pe cale de a deveni soluţiunĭ de actualitate?

Sînt saŭ nu şi la noĭ ramurĭ ale munceĭ, unde ziua de lucru de 8 ore e necesară şi posibilă?

Sîntem siguri că d. Missir nu va apierde prilejul de a lămuri o chestiune tît de interesantă.

Barbarie militară

La regimentul 2 de artilerie barbariile aŭ luat un avînt foarte mare graţie cîtor-va „superiorĭ" printre carĭ cel maĭ de frunte e aghiotantul Dănăilă.

In ziua de 23 Aprilie patrula comenduireĭ aduce la cazarma regimentuluĭ 2 de artilerie pe un soldat care fiind beat se bătuse în stradă cu alte persoane.

Patrula îl dă în grija d-luĭ aghiotant spunîndu-ĭ tot odată să-l transpoarte la infirmerie dacă are ce-va rînĭ provenite din cauza bătăeĭ.

Aghiotantul însă se repede la nenorocitul soldat şi începe a-ĭ croi la ghionturĭ şi palme pînă ce ameţit de loviturĭ soldatul căzu la pămînt.

Atragem atenţia ministruluĭ de războiŭ şi al comandantuluĭ regimentuluĭ 2 artilerie asupra acestuĭ torturator.

Inmormîntarea luĭ Ion Ghica

Plecarea din Bucureştĭ.—La castel.—Discursurile

La ora 12 un tren special a pornit din gara de Nord pentru a conduce la Gherghanĭ pe delegaţiĭ diferitelor instituţiĭ din capitală şi pe diferiţiĭ invitaţĭ.

Aŭ plecat miniştriĭ, clerul, delegaţiĭ Camereĭ şi Senatuluĭ, aĭ Credituluĭ Rural şi aĭ Teatruluĭ naţional.

* * *

Cînd invitaţiĭ aŭ ajuns la castel, armata era deja înşirată pe alea care duce la capelă. De asemenea se maĭ aflaŭ şi numeroşĭ delegaţĭ din provincie.

Imprejurimele casteluluĭ eraŭ pline de ţăranĭ carĭ veniseră de prin satele vecine.

Cortegiul porneşte spre capelă. Catafalcul înconjurat de o mulţime de coroane şi florĭ naturale. Printre coroane se deosibesc prin eleganţă acea a regeluĭ, a prinţuluĭ Ferdinand, a d-luĭ Lascăr Catargiu, etc.

* * *

După ce vicarul mitropolieĭ, Nifon Ploeşteanu, a terminat slujba s'aŭ început discursurile.

Seria discursurilor a început-o d. Dimitrie Sturdza, care a arătat faptele mareluĭ bărbat. Aŭ maĭ vorbit d. V. Ureche din partea Senatuluĭ, d. Geani din partea Camereĭ, P. S. Aurelian din partea credituluĭ rural, N. Ionescu şi Olănescu.

In urmă cosciugul a fost transportat în cavoŭ.

La ora 5 trenul a condus mulţimea înapoĭ spre Capitală.

Cercul de prop. al stud. social-democraţĭ

Marţĭ 29 Aprilie, Cercul va ţine şedinţă în localul clubuluĭ muncitorilor din Bucureştĭ. Inceputul la ora 8 jum. seara.

La ordinea zileĭ maĭ multe chestiunĭ foarte importante.

Atît membriĭ cercului cît şi muncitoriĭ sunt rugaţĭ să nu lipsească.

In curînd treĭ frumoase licee se vor construi la Focşanĭ, la Piteştĭ şi la Roman.

Părinţiĭ, aĭ căror copiĭ urmează cursurile secundare în şcolĭ particulare, trebue să ia înscripţiile necesare pentru copiiĭ lor, carĭ doresc să dea examenul anual la şcolile statuluĭ, de la 1—10 Maiŭ.

Cererile trebuesc adresate d-luĭ inspector Leon, Bucureştĭ, pentru toate districtele de dincoace de Milcov, şi d-luĭ inspector Burla, Iaşĭ, pentru cele de dincolo de Milcov, inclusiv Brăila şi R.-Sărat.

Se crede că de 10 Maiŭ coloneliĭ Tell şi Tătărescu vor fi înaintaţĭ la gradul de general.

Sport

Se aduce la cunoştinţa cicliştilor din ţară că pe ziua de 1 Maiŭ (Joĭ), se va face Cursa Bucureştĭ-Giurgiŭ şi înapoĭ 140 kilometri.

Intrunirea se va ţine la Filaret usina de gaz, la 4 jum. dimineaţa cînd se va împărţi brăţarele şi face apelul nominal, iar la ora 5 fix se va da pornirea.

Premiurile sînt în banĭ şi oferite de Presa Capitaleĭ.

Nu se plăteşte taxă de înscriere.

Pentru orĭ-ce informaţiune a se adresa Comitetuluĭ la Velodromul Romîn Şoseaua Kisselef.

Societatea studenţilor în Medicină ţinînd şedinţă publică Duminecă 27 Aprilie 1897 ora 2 p. m., în localul săŭ din palatul Bailor Eforieĭ cu următoarea ordine de zi:

1) Citirea raportuluĭ comisiuneĭ de verificare.

2) Alegerea nouluĭ comitet.

REZBOIUL GRECO-TURC

O depeşă oficială turcească mărturiseşte că înainte de crîncenele lupte de la Velestinos şi Farsala, pierderile Turcilor eraŭ de opt miĭ de oamenĭ, din carĭ 7000 de rîniţĭ.

* * *

Mustafa paşa fostul comandant al Ianineĭ a fost trimes la Constantinopol înaintea unuĭ consiliu de războiŭ.

* * *

Toţĭ ofiţeriĭ bulgarĭ aflătorĭ în concediŭ în streinătate aŭ fost chemaţĭ la regimentele lor.

* * *

Turciĭ privesc ca o declarare de războiŭ proteguirea ce puterile aŭ pentru supuşiĭ Grecĭ din Turcia.

* * *

Din Salonic aŭ plecat 2300 de supuşĭ grecĭ s'aŭ închis o mulţime de prăvăliĭ şi cafenele.

* * *

Turcia ar vrea pace, dar cere ca garanţie pentru plata despăgubireĭ de războiŭ flota grecească!

* * *

Turciĭ înaintează spre Domoko şi Lamia (Zeitunĭ).

* * *

Puterile aŭ de gînd să ocupe Pireul, dacă ar izbucni revoluţie contra dinastieĭ în Atena.

* * *

Volo părăsit de Grecĭ trebuie să fie acuma în mînile Turcilor. Flota grecească e la Volo.

Smolenski în adevăr izbutise a pune pe fugă cincĭ-spre-zece miĭ de Turcĭ şi a-ĭ împinge spre Larissa, cînd a fost atacat de-un corp de 25.000 proaspeţĭ sosiţĭ în luptă.

* * *

Colonelul Vassos vrea să plece cu toată oastea din Creta şi să se îmbarce la Canea, puterile nu-l lasă, de teamă să nu pună stăpînire pe oraş!!

* * *

Flota grecească blochează Epirul.

* * *

Neactivitatea floteĭ greceştĭ, care nu executa ordinile ministruluĭ de marină, ci ale regeluĭ, a fost cauza demisieĭ luĭ Levides şi tot o dată şi cauza înfrîngereĭ în Tesalia. De mult trebuica să fi bombardat toate oraşele de pe lîngă mare şi nimicita calea ferată şi flota turcească.

* * *

Smolenski comunică oficial că Turciĭ aŭ avut la Velestino pierderĭ de 5000 de oamenĭ, iar Greciĭ 10 morţĭ şi 60 de rîniţĭ. Asta pentru că artileria greacă a făcut minunĭ.

* * *

Se aşteaptă lupte crîncene la Domokos. S'au chemat sub steag gloatele greceştĭ.

DIN PIATRA-NEAMŢ

(Corespondenţă specială a ziaruluĭ *Lumea Nouă*)

Liceul real în Pitra-Neamţ. — Opunerea deputatuluĭ Ciocazan. — Indignarea Pietrenilor

Sînt în întreaga ţară 10 gimnaziĭ reale pentru carĭ nu se află de cît un singur liceŭ — în Brăila, pe cînd pentru 17 gimnaziĭ clasice se află în întreaga ţară 14 licee clasice. Din această pricină învăţămîntul real nu numaĭ că e cu desăvîrşire neglijat, dar a ajuns o adevărată nenorocire pentru copiiĭ lipsiţĭ de mijloace, carĭ termină cursul gimnazial. Sînt în neputinţă de a urma maĭ departe cursul liceal, de oare-ce nu le dă mîna să se ducă toţĭ în Brăila.

Pentru aceste motive, cetăţeniĭ oraşuluĭ Piatra aŭ însărcinat pe mandatariĭ lor din Cameră ca să ceară înfiinţarea în oraşul lor a unuĭ liceu real. După multă aşteptare, guvernul şi subcomisia budgetară aŭ admis ca drepte cerinţele Pietrenilor şi în comun aŭ hotărît să ceară Camereĭ înfiinţarea claseĭ a V-a pentru gimnaziul real din Piatra.

* * *

Cînd s'a aflat în Cameră de această propunere, s'aŭ ridicat maĭ mulţĭ deputaţĭ din Muntenia, în frunte cu deputatul Craioveĭ, d. Ciocazan, şi aŭ declarat că dacă-ĭ vorba să se înfiinţeze licee reale, apoĭ maĭ bine să se facă în Slatina saŭ în Craiova.

Comisia budgetară, în adevăr, trece în budget înfiinţarea claseĭ a V-a la gimnaziul real din Slatina, iar în raportul adresat Camereĭ spune că s'a hotărît înfiinţarea claseĭ a V-a la Craiova (!).

După discuţia care s'a stîrnit în Cameră cu privire la acest fals, se respinge propunerile deputaţilor de Olt şi Dolj, rămînînd numaĭ propunerea celor din Piatra, care trebuia să se primească.

D. Ciocazan însă, furios că nu i s'a primit cererea, roagă Camera să respingă şi înfiinţarea claseĭ a V-a de la gimnaziul din Piatra, iar deputaţiĭ o resping.

Acest fapt a stîrnit o colosală indignare pri'ntre populaţia din oraşul nostru. Nimenĭ nu se aştepta ca sfatul ţăreĭ să procedeze cu atîta uşurinţă, nicĭ ca d. Ciocazan să fie aşa de veninos, de oare-ce cererea cetăţenilor Pietrenĭ era sprijinită pe puternice motive.

Maĭ întîiŭ gimnaziul din Piatra e cel maĭ vechiŭ di'ntre gimnaziile reale. De la 1869 şi pînă la 1885 a fost întreţinut de comună aproape, care a cheltuit cu el o sumă de peste 150.000 de leĭ. Pe urmă judeţul Neamţ are două oraşe, Piatra cu o populaţie de peste 20000 de miĭ de oamenĭ şi Neamţ cu 12,000. Pe lîngă aceasta, ambele oraşe aŭ peste 7 şcolĭ primare cu cîte 4 clase, aşa că populaţia liceuluĭ ar putea fi cu prisosinţă asigurată.

Cum vedeţĭ, guvernul şi în special d. Ciocazan aŭ făcut o mare greşală, respingînd o cerere dreaptă şi folositoare instrucţieĭ.

PLÎNGERE

Lucrătorul strungar Ludovic Ştraus a fost bătut Sîmbătă 19 curent pe la orele 4 p. m. de către maistrul Cazangiu Ghiula Şramco. Neomenosul maistru a lovit cu pumniĭ în cap şi peste faţă pe sărmanul lucrător pînă l'a umplut de sînge.

De şi lucrătorul s'a plîns directoruluĭ fabriceĭ, acesta n'a găsit de cuviinţă nicĭ măcar să mustre pe neomenosul maistru. Ba încă a spus lucrătoruluĭ că el nu e în stare să-ĭ facă vre-o observaţie, căcĭ se teme că va părăsi fabrica cu toţĭ oamenii din echipa luĭ.

Acest maistru e de o sălbătăcie revoltătoare faţă de lucrătorĭ şi rugăm pe d. Volf, stăpînul fabriceĭ, să-l maĭ domolească, căcĭ altminterĭ va rămînea numaĭ cu el.

I MAIU IN BRAILA

Intrunirea

Sîmbătă 19 Aprilie, *I Maiŭ* stil noŭ, a fost la clubul muncitorilor din Brăila întrunirea publică pentru ziua de I Maiŭ, — la care a luat cuvîntul tovarăşul nostru V. G. Morţun membru în consiliul general al partiduluĭ.

Credem de prisos să maĭ spunem că sala era literalmente plină şi că discursul oratoruluĭ socialist a fost aplaudat frenetic.

Ne vom face plăcere sa publicăm in extens cuvîntarea plină de înţeles a prietenuluĭ nostru.

Manifestaţia

Incălziţĭ de cuvîntarea entuziastă, muncitoriĭ din Brăila aŭ răspuns la îndemnul prietenuluĭ Morţun de a lua parte a doua zi, Duminică la manifestaţia zileĭ de I Maiŭ.

Pentru a putea lua parte la manifestaţia de anul acesta şi funcţionariĭ comercial, cortegiul a pornit de la clubul muncitorilor la ora 1 p. m. după ce prietenul V. I. Popovicĭ a îmbăr-

---

(2). După doctorul Bertillon, în Franţa, mor pe fie-care an de mizerie 90,000 de oamenĭ. Această cifră în 1891 s'a ridicat la 97,000, iar numărul nebunilor internaţĭ, în urma mizerieĭ şi a nenorocirilor e de 71,000.

bătat prin cîte-va cuvinte, rostite de la fereastra clubuluĭ — situat la etagiul II — pe manifestanțiĭ, carĭ așteptaŭ semnalul de plecare.

Cortegiul era ast-fel aranjat: în frunte, muzica instrumentală, — apoĭ, sub conducerea prietenuluĭ Const. Daniluc —Puieșteanul urma corul clubuluĭ muncitorilor, care purta placarda: *Glasul Desmoșteniților*, în urmă comitetul executiv, după care urma drapelul clubuluĭ muncitorilor din Brăila purtat de prietenul nostru Lache Atanasiu, iar de o parte și de alta a drapeluluĭ eraŭ doĭ muncitorĭ bătrînĭ, carĭ formaŭ garda de onoare.

Pe lîngă steagurile micĭ cu inscripțiile socialiste purtate de muncitorĭ, manifestanțiĭ țineaŭ falnic două marĭ placarde: **Vrem votul universal** și **Proletarĭ din toate țările, uniți-vă.**

In sunetul muziceĭ și al coruluĭ manifestanțiĭ aŭ înconjurat Brăila trecînd pe stradele: Mihaiŭ-Bravul, Călărași, Galați, Grivița, Ștefan-cel-Mare pînă în piața Poporuluĭ: de aci impunătorul cortegiŭ mărindu-se din ce în ce, a trecut prin inima Brăileĭ, pe strada Regală, pînă la grădina Paradis.

Și ca să-șĭ facă cine-va o idee de numărul manifestanților, e de ajuns să spunem că circulația trăsurilor era oprită pe unde trecea cortegiul, iar cînd am ajuns, grădina Paradis s'a umplut de manifestanțĭ.

Aci, în grădină, prietenul V. I. Popovici arată muncitorilor *pentru ce* aŭ manifestat,—inzistînd asupra cererilor: *Votul universal, 8 ore de muncă, Repauzul întreg de Duminecă* și *legea expulzărilor.*

In legătură cu acestea, prietenul Popovici arată că muncitoriĭ sînt bunĭ numaĭ să plătească toate angarálele, fără însă să se bucure de ceea-ce se face cu baniĭ lor.

Și ca dovadă — zice Popovici — țiu să vă spun că Clubul Muncitorilor din Brăila a cerut muzica comuneĭ pentru această manifestație. La început, primarul Brăileĭ, d. N. Ionescu, a promis că va da muzica. In urmă însă, prin ajutorul săŭ, d. Badenschi, primarul și-a călcat cuvîntul, — *a refuzat să ne dea muzica.*

* * *

Am petrecut această zi măreață pînă noaptea tîrziŭ împreună cu tineriĭ și domnișoarele, carĭ veniseră să danseze și să serbeze împreună cu noĭ *zi întîiŭ de Maiŭ.*

Vipo.

ULTIME INFORMATIUNI

Astă-seară la orele $8^1/_2$ Intrunire publică la Clubul Muncitorilor din Capitală.

Va vorbi: V. G. Morțun, deputat și membru în consiliul general al Partiduluĭ.

Rugăminte de a se agita pentru numeroasă asistență.

REPAOSUL IN PORTUL BRĂILEI

Căpitănia portuluĭ Brăila nu respectă legea repaosuluĭ de Duminică și sărbătorĭ, căcĭ în ziua de sf. Gheorghe, 23 Aprilie, d. maior Rădulescu și ajutorul săŭ zugravu n'aŭ intervenit în favoarea muncitorilor, cînd aŭ văzut că magazineriĭ de la d-niĭ Carnavali și T. Mendel aŭ impus muncitorilor să lucreze.

Muncitoriĭ din port aŭ trimes următoarea telegramă d-luĭ Ministru respectiv:

Căpitănia portuluĭ Brăila n'a respectat repaosul în ziua de sf. Gheorghe, 23 Aprilie. Rugăm anchetă și pedepsirea călcătorilor legeĭ repaosuluĭ de Duminică și serbătorĭ.

Primițĭ stima noastră.

In numele muncitorilor portuluĭ Brăila Stef. Rotaru, Gh. Neacșu, Niță Sindulescu, Toma Béjan, Costache Gilcă.

Ne propunem a reveni.

— Liberalul și Coșbuc —

Un domn, care se ascunde sub inițiala C. publică în *Liberalul* de aseară sub formă de «Note și Impresiĭ» o sumă de insinuațiunĭ la adresa poetuluĭ Coșbuc, premiat cu 12,000 leĭ de Academie.

Domnul dă sfaturĭ Academieĭ își dă cu ideia că Coșbuc e «un talent *atît de* puțin deslușit încă, atît de puțin fixat ca originalitate» etc. și strecoară infamia că Coșbuc a tradus *Eneida*..... din nemțeşte.

Nu înțelegem cum Domnul s'a pus să *cinte* toate aceste «note și impresiĭ» tocmaĭ prin *Liberalul*, organ la care a colaborat d. Spiru Haret, actualul ministru de instrucție, unul din aceĭ carĭ în Academie aŭ relevat maĭ mult meritele poetuluĭ Coșbuc.

Cerem direcțiuneĭ și maĭ ales administrațiuneĭ ziaruluĭ *Liberalul* o anchetă riguroasă.

Azi are loc în Ploești întrunirea ciocoiască, în vederea..... cădereĭ la alegerea de deputat a juneluĭ Ni-u Filipescu, de la Cercul de st.diĭ.

Intrunirea poate obține o deosebită importanță, dacă, după cît se aude, vre-un fruntaș al ciocoilor va ataca în public pe d. Carp și junimiștĭ.

In numărul viitor, vom publica amănunte.

E vorba ca în caz dacă prefectura polițieĭ Capitaleĭ va fi încredințată d-luĭ. senator general Catargi, actualul prefect d. Caton Lecca să fie din nou candidat la postul încă vacant de efor al spitalelor civile, în locul reposatuluĭ Beizadea Ghica.

Maĭ candidează însă la acest post și d-niĭ Al. Scarlat Ghica și Ioan Ghica.

D. Pherechidi, ministru de interne, este rugat să și amintească cererile noastre pentru anchetarea infamiilor polițienești și comunale din Sulina (Dobrogea) și Ivești, (jud. Tecucĭ).

Ne vom face datoria de a i-o aminti atita vreme — pînă cînd va vorbi *Monitorul oficial.*

DEZASTRUL DIN PARIS

Versiunĭ diferite.—In Cuartierile arestocratice.—Beneficiul bazaruluĭ. —Consecințele dezastruluĭ.

Persoanele scăpate de groaznicul dezastru procură reporteilor de la ziarele parisiene note foarte interesante asupra începutuluĭ paniceĭ. Povestirile lor și maĭ ales povestirile acelor carĭ fiind scoșĭ de sus dărămăturĭ, aŭ putut vedea cu ochiĭ lor grozăviile produse în interiorul clădireĭ, sînt tot ce poate fi maĭ înfiorător.

S'aŭ întîmplat scene pe care mintea nu le poate reconstitui. Bărbați și femeĭ cu hainele și părul în flacărĭ, care se aruncaŭ pe jos, zvîrcolindu-se și scoțînd țipete înfiorătoare; părinți ceĭ izbutiseră să scape din incendiŭ și carĭ se aruncaŭ din noĭ în învălmășala pentru ca să-șĭ scape o soție saŭ un copil iubit; oamenĭ carĭ se loveaŭ, se zgîrieaŭ, se ucideaŭ chiar numaĭ ca să-șĭ poată face un drum în acea teribilă înghezuială.

Și aceĭ carĭ scăpaŭ cu zile, maĭ mult aruncațĭ afară prin întîmplare, cu hainele rupte, adese orĭ goĭ, alergaŭ pe strade, zăpăcițĭ, fără să conoască locurile nicĭ persoanele. O mare parte din ceĭ carĭ aŭ izbutit să scape de moarte aŭ fost internațĭ în case de sănătate...

* * *

In cuarti-rele aristocratice nu se maĭ văd palate vesele și nicĭ trăsurĭ luxoase Strade întregĭ în carĭ nu zăreștĭ de cît case în doliŭ, nu auzĭ de cît plînsetele părinților lipsițĭ de copiĭ, a soțiilor și soților văduvĭ.

Aproape n'a rămas familie aristocratică în întreg Parisul care să n'aibă vre-un membru ucis în groaznicul dezastru.

Maĭ mult; sînt persoane carĭ aŭ murit numaĭ aflînd de catastrofă. Așa ducele *d'Aumale* care se afla în Sicilia la Zuceo, cînd a auzit de moartea duceseĭ d'Aleuçon și de groaznicul săŭ sfîrșit, a căzut trăznit de apoplexie. Ducesa Clementa soția duceluĭ d'Aumale este foarte greŭ bolnavă.

Jurnalele Vieneze vorbesc de moartea sotieĭ *baronuluĭ Reille*, președintele societățiĭ patronilor minerĭ din Carmaux, unul dintre ceĭ maĭ marĭ asupritorĭ aĭ muncitorilor și care își cauta încă printre persoanele cărbonizate rămășițele scumpeĭ sale soțiĭ...

* * *

Nimenĭ nu se maĭ îngrijește în Paris de scopul bazaruluĭ. Totuși din marele dezastru s'aŭ putut salva vre-o 500,000 de fr, sumă care se va împărți la vre-o 22 instituțiĭ de caritate.

* * *

Consecințele dezastruluĭ din Paris se vor resimți. Teatrele și concertele vor fi pustiĭ încă multă vreme. Intreg Parisul va lua o altă față.

Veselia și cheful oamenilor bogațĭ, veselie care făcea și pe ceĭ săracĭ să casce gura pe la Bois de Bulogne și pe la diferite localurĭ de petrecerĭ, va dispare. Parisul, vecĭnic veselul Paris, va deveni tăcut și trist.

Cine să-l maĭ înviorеze. Săraciĭ? Aceia duc mereŭ carul greoiŭ al mizerieĭ și pentru eĭ bunul traiŭ e încă un ideal.

D. Păucescu se află serios bolnav. Mediciĭ i-aŭ recomandat absolută liniște.

Sinodul e convocat pe ziua de 1 Maiŭ —Armindin, cînd se obicinuește chef cu turburel și miel la tavă.

D. astă-dată călugăriĭ aŭ de ales un archiereŭ.

Caterisirĭ nu sînt la ordinea zileĭ.

Ilustrul d. Kirițopol, deputat al colegiuluĭ al III-lea de Teleorman, care are de patron pe Sf. Gheorghe, informează pe *Voința Națională* că, cu ocazia onomasticeĭ d-sale, s'a înecat într'un ocean de felicitărĭ.

Europa ia act!

Din parte-ne aflăm că «deputatul țăranilor» ar fi primit din partea tuturor țăranilor, carĭ votează indirect, cîte o cartă de vizită pe carton extra-fin.

Galanțĭ — țăraniĭ luĭ Kirițopol!

Congresul medicilor din Romînia

Printr'un apel lansat sub iscălitura a vre-o 60 de doctorĭ, se convoacă corpul medical din întreaga țară la un mare congres în Bucureștĭ pentru zilele de 10 și 11 Maiŭ, cu scop de a se organiza într'o puternică societate.

Iată cîte-va puncte din scopul asociațieĭ:

1) Cultivarea sentimentelor de stimă, confraternitate și susținere colegială;

2) Constituirea unuĭ sindicat al corpuluĭ medical;

3) Crearea uneĭ case de ajutor și a unuĭ fond de economiĭ.

Așteptăm cu nerăbdare lucrările acestuĭ congres, carĭ înseamnă un mare pas spre ridicarea corpuluĭ medical, pentru a vedea dacă într'adevăr mediciĭ vor fi însuflețițĭ de sentimente, de stimă, confraternitate și susținere colegială, în plinul înțeles al cuvîntuluĭ.

Familia nefericituluĭ Brüll, lucrătorul tipograf care s'a sinucis zilele trecute la Botoșanĭ, ne roagă să desmințim știrea că Brül s'ar fi sinucis fiind amorezat de vara sa Bertha Weinstein.

Nefericitul era amorezat de o altă vară a sa d-ra E. D. din Iașĭ și pricina sinucidereĭ a fost răceala pe care numita d-șoară i-a arătat-o în timpul din urmă.

D. Vintilă I. Brătianu va fi numit pe ziua de 1 Maiŭ, director al regieĭ monopolurilor Statuluĭ.

D. general Warthiadi, comandantul regiuneĭ fortificațiunilor din Nămoloasa, a fost numit membru al comitetuluĭ de apărare a țăreĭ, în locul coloneluluĭ Popescu, numit comandant al diviziuneĭ active din Dobrogea.

In pagina II a numărului nostru de erĭ s'a publicat un articol tradus din franțuzește: «Politica noastră», omițîndu-se din greșeală, numele autoruluĭ.

Autorul e: *Benoit Mâlon.*

«Societatea generală a mecanicilor agricolĭ din Romînia», va da mîine Duminică 27 Aprilie 1897 o mare serbare cîmpenească la grădina de D ire la Semn.

Rugăm în mod stăruitor pe toțĭ d-niĭ carĭ aŭ luat LISTE DE SUBSCRIPȚIĬ pentru întemeerea tipografieĭ ziaruluĭ «Lumea Nouă», să bine-voiască a le înnapoia cît maĭ curînd posibil.

RAZBOIUL

(Prin fir telegrafic)

Const. 25 Apr.—*Se crede că Vasos a plecat la Atena cu patru ofițerĭ.*

* * *

Atena 25 Aprilie.— **Brigada Smolenski a sosit la Almyros.**

* * *

Atena 25 Apr.—**Grecia a comunicat puterilor blocarea efectivă a golfuluĭ Ambracieĭ pe coastele Epiruluĭ.**

Const. 25 Apr.—*Edhem vestește că 80 de sate din jurul Farsaleĭ sînt în mînile Turcilor. A căzut în mînile biruitorilor o baterie de munte, 18 cailĭ, munițiĭ.*

Sofia 25 Aprilie. — Guvernul bulgar desminte că bande de răsculațĭ ar fi trecut în Macedonia. (Ca și aŭ? NR.)

Londra 25 Apr. — *Curzon declară că pacea Europeĭ e asigurată. Nu se poate interveni pentru Armenĭ și Cretanĭ fără înțelegerea cu celelalte puterĭ.*

ULTIMA ORA

REZBOIUL

Depeșile particulare ale ziaruluĭ *Patris* spun:

Atena 25 Aprilie 10 ceasurĭ 40 m. seara.—**Colonelul Manos telegrafiază că Turciĭ ucid pe creștinĭ în Kamarina și 'n toate satele de pe lîngă muntele Zalogu, unde s'aŭ retras femeile. Turciĭ aŭ ars o parte din Farsala. La Discala au ucis un preot împreună cu toată familia.**

[1] INSERȚIĬ ȘI RECLAME

Din Rîmnic Sărat

In ziarul *Dreptatea* cu No. 363 din 20 Aprilie a. c. s'a publicat cîte-va rîndurĭ la adresa polițieĭ locale și în special la adresa d-luĭ Polițaiŭ, cum că d-sa cu ocasiunea aplicăriĭ legeĭ repausuluĭ Duminical, favorisează pe uniĭ comercianțĭ în detrimentul altora maĭ scrupuloșĭ și al funcționarilor comercialĭ.

Daŭ cea maĭ formală desmințire antrefileuluĭ publicat în zisul ziar, căcĭ tot coprinsul nu este de cît un neadevăr, cu acest chip neuman, caută să aducă invinuirĭ pe nedrept la adresa unuĭ funcționar, care se bucură de o reputațiune esemplară și care nu cruță nimic pentru aplicarea orĭ ce lege competinte serviciuluĭ săŭ.

Rugăm pe Domniĭ de la ziarul *Dreptatea* ca înainte d'a aduce invinuirĭ de orĭ ce natură, să caute maĭ întiiŭ a se convinge, dacă acele informațiĭ sunt adevărate saŭ nu, căcĭ numaĭ ast-fel, opinia publică nu 'șĭ va putea forma ideĭ false contra funcționarilor saŭ a orĭ căreĭ persoane cu greutate.

Un cetațean

CLUBURI și SOCIETAȚI

CLUBUL MUNCITORILOR DIN IAȘI

Toțĭ membriĭ clubuluĭ social-democrat din Iașĭ și aĭ cercululuĭ de propagandă «Lumea Nouă», sînt cu insistență rugațĭ a se întruni Duminică 27 Aprilie orele 2 fix, în localul lor din str. Fetu 1, fiind la ordinea zileĭ: Raportul comitetuluĭ executiv, darea socotelelor atît a clubuluĭ cît și a cercului „Lumea Nouă". Alegerea nouluĭ comitet executiv pe 1897—98.

* * *

CLUBUL MUNCIT. DIN BUCUREȘTI

PENTRU MEMBRII CLUBULUI ȘI AI SOCIETĂȚEI DE AJUTOR

Se pune în vederea membrilor de la ambele secțiunĭ, că în curînd vor fi chemațĭ pentru a alege: comitetul executiv, comite*tul general pe culorĭ și comisia de verificare.*

Pentru a putea lua parte la vot, se cere ca fie-care membru să fie la curent cu cotizația și a avea carte de membru *pe anul 1897-98.*

* * *

Rugăm stăruitor pe toțĭ prieteniĭ care aŭ luat bilet pentru serbarea de 1-iŭ Maiŭ, să bine-voiască a le achita cel maĭ tîrziŭ as'ă seară Sîmbătă 26 Aprilie.

[1]. Redacția nu ia răspunderea celor publicate în această rubrică.

„MAYPOLE”
SAPUN DE VAPSIT
Cea maĭ sensaţională invenţiune englezească

MANILE DUPA VAPSIT
Cu maypole **Cu analină**

Cu acest săpun şi cu puţină apă caldă orĭ-cine poate văpsi *acasă* în 15 minute fără a'şĭ murdări mânile: *fire de lînă, bumbac şi mătase,* orĭ-ce fel de haine saŭ stofe, atlas, catifea, pluş, perdele de dantele, batiste, stambă, cămăşĭ, ciorapĭ şi mănusĭ de aţă, de mătase saŭ de orĭ-ce alt-fel, broderiĭ, panglicĭ, pene, pălăriĭ de stofă saŭ pae şi în fine orĭ-ce materie.
Haine se pot văpsi fără a se descoase căptuşeala.

La casurĭ de doliŭ orĭ-ce fel de haine se pot văpsi negru in 15 minute
BUCATA 1 LEU (NEGRU 1.25)

THE MAYPOLE COMPANY LTD LONDRA
Depositarul general pentru România, Bulgaria şi Grecia
A. S. LINDENBERG, Bucureşti, Str. Vestei 11

Locurĭ de vînzare: Bucureştĭ. Luca P. Niculescu Cal. Moşilor 14 P. I. Christescu str. Colţeĭ 14 şi Pinzarĭ 7, M. Economu & Co. Şelarĭ 4, Vasile S. Tudoran str. Pinzarĭ 14, Gustav Rietz str. Carol 54, H. Š. Greif str. Lipscanĭ 67, Magasin general de Paris cal. Victorieĭ 42. Drogueria Brus bul. Elisabeta Palatul Băilor Eforieĭ, Drog. Ilie Zamfirescu str. Academieĭ 4, Drog. Pacaţeanu cal. Victorieĭ 17 sub hotel de France, I Martinescu cal. Victorieĭ 140, La Ghemu Roşiŭ str. Lipscanĭ 4, La Lanţ str. Lipscanĭ 5, Petre Ganciu La Bucur cal. Moşilor 2.
Craiova Bazarul Librărieĭ Centrale. Gherman F. Lazăr Colţu str. Lipscanĭ.
Iaşi Singuriĭ depositarĭ: Fraţiĭ I. L. & B. Rosenstein, str. Stefan cel Mare.

SE GARANTEAZA
Singura stîrpire
A
PLOSNIŢELOR
(Păduchilor de lemn)
GANDACILOR
MOLIILOR
PURICILOR
MUŞTELOR
Furnicelor
şi a
INSECTELOR
DE
PLANTE
PRIN

PRAFUL MEU DE INSECTE
IN CUTII A LEI 2.50, 1.60 ŞI 1

Asemenea îmĭ permit a atrage marea atenţiune a onor. public asupra specialităţilor mele, adică:

SPECIALITATE praf pentru stirpirea gindacilor fără verĭ-ce otravă, în cutii lei **2.50** şi **1.60**. Acest praf are un efect imediat, aşa în cît, un ceas după întrebuinţarea luĭ, se găsesc locurile pe unde a fost presărat, toate insectele stirpite, carĭ în urmă se pot mătura.
MOLII, praf pentru stirpirea şi fericirea acestora, numaĭ în cutiĭ a leĭ **2.50, 1.50 şi 1**. **Cumpărătorilor en gros** se acordă un rabat însemnat. Modul de întrebuinţare este scris pe fie-care cutie, în limba romînă şi germană.

B. REISS { FABRICA DE PRODUSE CHIMICE
Budapesta VII. Königsgasse, 41
Representant pentru Romînia:
BERNHARD SACHTER, Bucureşti, Calea Moşilor, 90
La care se vor adresa toate cererile de comenzĭ

Deposite în Bucureştĭ; la drogueriile d-lor Mihail Stoenescu, str. Academieĭ 2, F. Bruss, bul. Elisabeta, M. Economu & Co str. Şelarĭ 4, V. D. Pacaţeanu, cal. Victorieĭ 17 (Hotel de France), Gustav Rietz str. Carol I, Ioan Teţu str. Lipscanĭ 1, E. L. Fabini, farm. & droguist calea Văcăreştĭ 66.—La farmaciile d-lor Victor Iacobi str. Patria 14, Stefan Pascal, cal. Victorieĭ, 73, Gustav A. Thois, cal. Victorieĭ 168, B Velles c. Victorieĭ 95, T. Witting c. Rahoveĭ 18, W. Greser, c. Moşilor 107, dr. Mihail Biltz str. Romană 119, Ioan Vespremeanu str. Şerban-Vodă 51, Victor Thuringer, c. Victorieĭ 154, Emil Büll c. Mosilor 76, D. Bălăcescu str. sf. Vinerĭ 2, G. D. Vasiliu c. Griviţeĭ 72; In Bacăŭ la d-niĭ I. Andreescu & C. Răilean, C. Gavrilescu, I. A. Kolmann. In Iaşĭ la farmaciile d-lor, Fraţiĭ Konya, B. Zfas, Leon Zbuczevski, B. C. Ilutza, la drogueria d-lor Fraţiĭ I. & R. Rosenstein.—In Birlad la farmaciile d-lor Bistriţeanu, Fränkel, N. N. Gregoriadi, Averescu; la drogueria d-luĭ I. Perlmann.—In Brăila la farm. d-lor Anton Drumer, Th. C man, I. Negrescu; la drog. d-luĭ Heinrich Koffler.—In Ploeştĭ la farm. d-lor Samuel Smettau, V. Gogaşu, R. Knopf & la drog. d-lor Fraţiĭ I. & T. Cristescu, Fraţiĭ Stănescu.—In Craiova la farm. d-lor Iullus Glatz, Lăzean, E. Konteschweller, F. Pohl. la drog. d-lor Saita & Janichewski, Constantin Iliescu, Costică Stoinescu.—In Slatina farmacia d-lor I. Mihalescu, Georges Bute.—In Roşiorĭ la d-niĭ T. M. Drăgescu, R. Rădulescu, farm. In Corabia d. C. George Popescu. In T. Măgurele la d-niĭ G. A. Parmatescu şi Pandele P. Repanoviciĭ.—C. Lung, farm. d-luĭ Georges Bute, A. Dimitriu.—Botoşanĭ, farm. d-lor Basiliu şi Periţeanu. Roman, farm. d-luĭ Werner, Focşanĭ, farm. d-luĭ Oravetz.—Huşĭ, farm. d-luĭ Oltescu.—Piatra-N Farm. d-lor Voret şi Camner. T. Severin, farm d-lor Capelean & Bogdan.—Pitescĭ farm. d-lor Ernest. Schiel şi G. Schyrkanier.
Se maĭ află de vînzare în toate farmaciile, drogueriile şi magaziile de coloniale din toată ţara **Cereţi numaĭ fabricatul B. REISS şi nu luaţi altul.** Observaţi că pe fie-care cutie să fie visibil numele B. REISS.—Cine cere dar praful B REISS şi ĭ se dă un praf intr'o sticluţă saŭ în vre-o hirtie, este de sigur inşelat.

GRADINA HELIADE
CALEA MOŞILOR (OBOR)
S'a deschis de sărbătorile Paştelui, avînd diferite distracţii precum şi popice. Renumita Bere Bragadir.
—INTRARE LIBERA—

De vîndare:
Un Biliard noŭ
Cu toate accesoriele luĭ: Stejar cu 6 tacurĭ 3 bile de cauciuc, Kegle, etc.
Preţ foarte convenabil.
A se adresa la: **G. Mendel**
Constructor de Biliarde
Bucurescĭ, Str. Basarabilor No. 4

Nicĭ strada, nicĭ ferestele mari nu folosesc şi nu daŭ avntagiile clienţilor şi
MARFA BUNA ELEGANTA SI EFTINA
Vă rugăm dar de a vă convinge într'adevăr de principiŭ: **Bun, frumos şi eftin, venind la magazinnul la**
LAMPA ELEGANTA
DIN
Calea moşilor, 35, colţ cu str. Decebal
Unde veţĭ găsi un bogat asortiment de
Lămpi, Porţelanurĭ, Cristalurĭ, Argintărie, tacîmurĭ de masă, Serviciile elegante de masă, lavoir de dulceaţă, de liquer în bronz, Paturĭ de fer, Scaune, Cărucioare de copiĭ, Sobe, Chivete şi orĭ-ce objecte de lux şi menagiŭ.
Toate cu preciurĭ avantagioase, serviciul prompt şi conştiincios. Tot de odată vă atragem atenţiunea asupra filialeĭ nostre din **Calea Griviţeĭ, 113.**
C. N. DIMITRIU & I. STEINHART
Strada Decebal No. 22 şi Calea Moşilor No. 35
FILIALA CALEA GRIEITEI 119—Atelier str. Decebal 9

PENTRU PREŢUL DE LEI 7.25
contra ramburs, expediez un superb *Accordeon de Concert* cu noile mele claviaturĭ cu arcurĭ, carĭ aŭ fost brevetate în difetite state. Prin această nouă claviatură se va economisi cumpărătoruluĭ mult necaz şi cheltuelĭ de reparaţiune. Acest instrument are 10 klape, 20 tonurĭ duble, 2 basurĭ, 2 registre, claviatură deschisă de nikel, garnitură împrejur tot din acest metal şi complectă, burduf în 3 părţĭ cu 2 burdufurĭ duble şi foarte tarĭ, lucrate 2 închizăturĭ, şine de burduf asortate şi cu colţ de nikel. Musica aseamănă uneĭ orgă. Mărime 35 cent. Metodă pentru a învăţa singur ee a cînta şi ambalagiŭ gratis. Porto 2 leĭ a se face comandele la
HENRI SUHR
Harmonika export, la Neuenrade, Germania

Higiena dinţilor şi a gureĭ
Medalie de aur, Viena 1893: Medalie de argint Bucureştĭ 1893: Medalie de bronz, Paris 1883
Autorizat de consiliul de higienă şi salubritate publică.
DENTALINA
Esenţă pentru gură şi
Pulbere vegetală pentru dinţi ale doctoruluĭ S. KONYA
Sînt două *dentifrise* recunoscute în ţară şi în străinătate ca cel maĭ bun pentru conservarea dinţilor, curăţenieĭ şi higieneĭ gureĭ dîndu-ĭ totodată un miros plăcut
Preţul: un flacon *Dentalină fr.* **2.50**
Pulbere de dinţi, fr. **2.**
Deposite: la Iaşĭ la farmacia **Fraţii Konia**; la Bucureştĭ la farmacia *F. W. Zurner* şi *F. Bruss* la drogueria *I. Ovessa* şi la Parfumeria *Stella.*

!!BOALE SECRETE!!
„SPECIFIC ANTIBLENORAGIC, STOENESCU”
CAPSULE
cu capaivat de sada-salol şi santal
Nici unul din antiblenoragicele existent pînă acum nu împlineşte cele două condiţiuni de asimilare repede şi nu irita traectul intestinal. Asociaţiunea substanţelor ce compun aceste Capsule este tot ce actualmente ştiinţa are maĭ bun şi maĭ încercat în tratamentul blenoragiilor. Modul cu totul noŭ şi special după care sînt preparate aceste capsule, fac ca vindecarea să fie repede, complectă şi fără de a deranja stomacul; ast-fel că convine tuturor persoanelor chiar celor maĭ debile.
Acest noŭ medicament vindecă în scurt timp complect şi radical scurserĭ (sculament) noĭ şi vechĭ atît la bărbaţi cît şi la femeĭ, precum Blenorea, poală albă, etc. **Preţul uneĭ cutiĭ 4 leĭ.** Asociat cu aceste capsule se recomandă cu succes **Injecţia Santalina. Preţul unuĭ flacon, leĭ 2,50.**
Depositul general: Farmacia ***Mihail Stoenescu***, strada Mihai-Vodă No. 55, Bucureşti. De vînzare la principalele farmacii din ţară. In provincie unde aceste preparate nu se găsesc, se expediaza imediat contra unuĭ mandat poştal.

A apărut al 5-lea RESPUNS la MESAGIU al luĭ
V. G. MORŢUN
De vînzare la redacţia „LUMEA NOUA” Preţul 10 banĭ

La administraţia acestuĭ ziar se afla de vînzare hîrtie maculatura

ADEVARUL!
Neîntrecuta colecţie Austriacă
care a stîrnit sensaţie în tótă lumea şi constînd din 15 juvaerurĭ minunate
Numaĭ pentru 14 leĭ
Un ceas remontoir de buzunar, fason aur.
Regulat foarte bine (pe 36 de ceasurĭ) şi cu cadrul nalt smălţat. Copertele sînt frumos cizelate din cel maĭ ... fason aur, care nu se poate deosibi de aurul adevărat şi nu'şi pierde nicĭ ... ată lustrul de aur. Pentru mersul reg... al acestuĭ ceas remontoir daŭ gar...nţie în scris pe treĭ anĭ

1 lanţ zale imit. de aur fin;	1 Oglindă de buzunar în cutie;
2 buc. butonĭ de cămaşă imit. de aur;	1 Ac pentru bluză, fason aur, imit. de aur;
O broşă foarte frumoasă de damă.	1 buton pentru guler patent;
1 buc. butonĭ pentru plastron;	1 ac de cravată foarte fin;
1 cutie pentru ceasul de fason aur;	2 buc. inele de aur imit. cu semi-briliante şi rubine.

Toate aceste 15 juvaerurĭ împreună cu ceasul de aur fason costă NUMAI 14 leĭ.
Se trimete cu ramburs franco în toată Romînia.
ALFRED FISCHER, Exporteur
Wien 1, Adiergasse, No. 12

Ferma din Slobozia-Galbenu (jud.-R.Sărat) a luĭ C. C. Dateulescu
A se adresa: ***Dateulescu R.-Sarat*** saŭ ***184 Victorieĭ Bucureştĭ***
SPECIALITATE DE CEREALE SI PLANTE F RAGERE
PENTRU SEMÎNŢA
Grine de toamnă. — Secară uriaşă de Schlavstedt. — Orzoaica Hanna pédigrée de Moravia.—Orzoaică «Păun».—Ovăsurĭ diferite.—etc.
Se recomandă următoarele seminţe de semănat în primăvară:
Porumbul Alcsuter timpuriŭ. Cel maĭ greŭ, colorat şi căutat pentru export, porumb foarte timpuriŭ. Rodnic.
Porumbul Portocaliŭ-italienesc. Cel maĭ rodnic porumb colorat şi greŭ. Timpuriŭ.
Porumbul Dinte de cal galben-portocaliŭ. Foarte rodnic şi rustic.
Porumbul Dinte de cal alb alb uriaş. Caragna. Resistă la secete, dar nu se coace de cît la cîmp. Cel maĭ productiv porumb din cîte există; excelent pentru hrana vitelor; necăutat însă pentru export.
Penicelaria spicata. Un păring urias din Africa căruĭ nu'ĭ pasă de secete şi dă 2 coase pe an. Foarte bun nutreţ pentru vite. Cresce cel puţin îndoit de înalt şi spicos ca or-ce Mohor, Păring or Meiŭ.
Luzerna de Provence cu bobul mare. Extra-garantată fără cuscută (Tortel) şi de cea maĭ extremă puritate.
Rădăcinĭ de Sparanghel de plantat din cele maĭ bune varietăţĭ.
Vin garantat pur.

ALBERT ENGEL S-cesor
Casa de confienţă
— FONDATĂ IN BUCUREŞTI IN ANUL 1853 —
Bucureştĭ, strada Carol I, 37
Recomandă onor. sale clientele cît şi pt. publiculuĭ, bogatul saŭ asortiment de: **Lămpĭ** de sistemele cele maĭ noĭ şi solide. **Porţelanurĭ şi cristalurĭ** franţuzeştĭ şi de Bohemia. **Tacîmurĭ de alpaca** pentru masă. **Vase smălţuite** indigene şi streine pentru bucătărie. Orĭ-ce objecte necesare pentru casă şi bucătărie. **Paturĭ de fier** în tablii şi vergele. Mobile de fier. Scaune de paie. Colivii pentru papagalĭ şi canarĭ. Felinare şi coroane pentru morminte.
Băĭ de zinc în toate dimensiunile şi sistemele. **Duşurĭ** pentru casă. **Recitoare** sistematice pentru casă.
Petroliŭ indigen I-a calitate, decal. leĭ 3.50 şi petrol regal leĭ 5 franco la domiciliŭ. Uleĭ de rapiţă dubl rafinat.
Atelier pentru reparaţie şi comenzĭ pentru or-ce art. de metal
Serviciŭ prompt şi preţurĭ moderate se garantează

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12.— Bucurescĭ.